

Tandori Dezső

Pontversek

I. Egy Seurat-ciklus

Fokon megállok

*Fokon megállok.
Ahogy megállók.
Magam egy-egy fokánál.
Kifogásoljam.
Magam máshonnan.
Ki itt áll, ki amott áll.*

*És nem is fokok.
Jutnak vagy jutok.
Nem, hogy mennyire és mit.
Nem az, hogy várnám.
Bár nem kínálnám.
Ha fok nincs, mit, hogy értik.*

*Nem értik. Pontra.
Már így lebontva.
Nincs is minek értéke.
Nemcsak költészet.
Próza. Egészlet.
Nem hozhatsz jól két félre.*

*Ember és ember.
S ha „szerelemmel”.
Ha később más egyéb mód.
Magad vagy. Azzal.
Amit az angyal.
Amit ura eléd rótt.*

Nincs út egyforma két kód.

II. Seurat „Grande Jatte” szigete

Senki. Érdekel

*Senki. Érdekel.
Vélemény se. Kell.
Pont. Pont mély. Pont. Semmi pont.
Alakok állnak.
Összpontozásnak.
Mit mondasz. Mit mond. Ne mondd.*

*Örökválaszok.
Kérdőnád forog.
Az ember ez a nád szál.
Írja. Ahogy fest.
Napszakzene est.
Szakadék jön. Ellen. Áll.*

*Pont szakadéka.
Sármederbéka.
Nézi. Levegő alól.
Át. Kel száraz láb.
Halványra osztják.
Felhón át nem ég. Nem szól.*

*Éjbe. Szigetnek.
Messziüzentek.
Olyan jól. Én értem. Én.
De semmi. Érdek.
Szárvélemények.
Épp én? Menjek. S ez enyém.*

SEURAT „GRANDE JATTE” SZIGETÉN.

III. A pontos egzisztencialista

Míg nem valósabb

*Míg nem valósabb.
S nyomán ha szónak.
Bárminek, akár kétes.
Kétes csak addig.
Más kétség nyit.
Képet, mely csak-nem éles.*

*Hihetsz sok mindent.
Nincs kép. Sem elkent.
Sem felkent, sem közép út.
De megjön Godot-d?
Hogy aztán: tudod?
Magad adod, mi adud?*

*Az érvényesség.
Is. Csak szerencséd.
Balszerencséd. Érdekel.
Ez húz le. Másképp:
Találgatás, ép.
Torz. Nem az ész felel.*

*De ha lelkedben.
Így zárt körödben.
Semmi-ölelteidben.
Ha sikeríti:
Kényszer köríti.
Megoldás lehet ötven.*

*Lelked: szólásod.
Benne: szórásod.
Semmije. Ha ettől van.
Sosem valósabb.
Válasz nem óvhat.
Hagy bizonytalanodban.*

*Mi volt értelme?
Lélek, tárgy, elme.
Marad-e háromsága?
A lélek ölel.
Törékeny körrel.
Elméd hiába látja.*

*Magad lehetsz-e tárgya?
Mi marad, valahára?
Igaz-e háromsága?*

ÍME, DOGOT-RA VÁRVA.

IV. Seurat-bárka F. L. úrnak

A részvilágok

*A részvilágok.
Otthonosságok.
Vagy-otthonalanságok.
Állíthatóság.
Tagadhatóság.
Világ itt és világ ott.*

*A konkrétumok.
Van-dekrétumok.
Vagy apológiák. Mind?
Elő látások.
Utóbb-tudások.
Mikortól van, „mi szerint“?*

*Felettem lomb ing.
Rövidujjú ing:
Rajtam madár fütytyével.
Kocsmába lakos.
Már bejáratos.
Késő fütyülőjével.*

*Jobb, mint a soha.
Tavaszi rész-sora.
Otthonos-otthonatlan.
Rá, hogy ugyanaz.
Kosztolárny, marassz!
Szobor tőn ülök, magam.*

*Makkok és kódok.
Potyognak. Hódok.
Vaddisznók fákat nyúúnek.
Bármi vélelmem.
Vég rendeletem.
Ne adjanak a nyúúnek.*

A lét tülekszik.
Nyüvön nyüvekszik.
Fogytán-nőttén egyezik.
Napfelkelő tény.
Napnyugovó kény.
Cserélhető mindegyik.

Csak szó, csak okság.
A szavatosság.
Szavunk tolt, szavunk húzott.
Üres hengerben.
Szín-fagy tengerben.
Az úszó rég elúszott.

Régi csarnokban.
Időm-romokban.
Csak a kampókon-húsok.
Hírem sehonnan.
Járni dologban?
Értelmén már nem tudok.

Térj be már, vándor.
Szól éh-homából.
Ha van ilyen korcsmárlóm.
Szomjad nem bírod.
S én éhenhalok.
Válunk egymásba-váltón.

Mint minden válás.
Egymássá válás.
Részvilág-egészvilág.
Utópróbája.
Mire, kiállta.
Megállta. Cél nincs. Kivált.

Lélek körében.
Kihaló érdem.
Marad a gondolkozás.
Nem lélekfojtva.
Nem lelket-oldva.
Csak szomja-oltása más.

Karzat a lélek.
Körül körébed.
Érdemleg-e. Jussod-e.

Részekre törve.
Ki, külső körbe.
Áll csak ott is. Fusson-e.

Bármi oltalma.
Nem birodalma.
Akad-e kívül-része?
Filozófia.
Literatúra.
Hon-e. Csak elméletre?

Test-lélek épség.
Csak hitt közepség.
Több valóság egy kanál.
Dombon elhagytad.
Hogy madaraknak
Vele éhtápot szórtál.

A kanál meglett.
Hogy eltehetned
Legyen biztonságosod.
Vers így, vagy eszme?
Elvész, meglesz-e?
VAN-E MIN GONDOLKOZNOD?

ÉPP CSAK NINCS-KÁROD: HASZNOD?
S VAN MIRE ALÁBB-ADNOD?

V. Bárka forrásvizen

Rész eszmélések

Rész eszmélések.
Soknak kevésnek.
Még többjére: túl soknak.
Mi semmit ölel.
Lélek-terekkel.
Elmék látják tárgyuknak.

De mi kötelemét.
Ha vallja, elméd.
Csak vallja, vagy vállalja?
S amit szíved ás.

*Mind valami más.
Árkolódó vár-alja?*

*Itt, e Vár-alja utcán.
Gyerek kor fogytán.
Minek megtudtán?
Minek fordultán?
Vagy csak kuszáltán?
Szíved visszahantol tán?*

*S nem csak kalandor.
Szív, mely ás, hantol.
Előre kutat földben.
S ebből, ha, abból.
Hogy és mi okból.
Már porom száll fölöttem.*

MÁS BÁR, MEGYEK, MINT JÖTTEM.

VI. Kiderül. Pont. Beborul

Mit kell csinálni

*Mit kell csinálni.
Sorsára várni.
Az új bármi. Akármi.
Nincs, hogy megtetted.
Ha már elkezdted.
Ki kellett volna várni.*

*Kivárni. Nincs mit.
Tenni valamit.
A semmit tenni vele.
Így sorát várod.
Meglett. S nem látod.
Bár maga se kellene.*

*Nem kellett volna.
Mit kellett volna?
Nem várni. Sorsát várni.
Még hogy bármi se.
Akármi. Vele.
El kellett volna állni.*

Állni, elállni.
Időben, térben.
Annyi se: válni.
Elválnak. Vagy sem.
Így: kiderült. Borúdban.
Derűdben se kér. Nincs „van”.

VII. Részhiányegész. Kór

Amit nem hiszel

Amit nem hiszel.
Volt. Újra jön el.
Eljön és rádkényszerül.
Volt hát. De egyszer:
Nem. Kényszereddel
Fogadod. Végezetül.

Alap. Végezet.
Végzet. Ékezet.
Mint égbolt. A szavakon.
Mélyebben. Érzet.
Szó máris lehet?
Hallgatási tilalom?

Amit tév hittél.
Mit végbe vittél.
Egymást áthat két nincs-meg.
S eljön. Ábrája.
Tevőn. Magára:
Érvényít. Más-semmisnek.

Féltél, képzelted.
Most itt van benned.
Kül-részként eléhezted.
Bent felfal. Hát nem volt tév.
Nem, hogy hallgass. Fúlsz. Hány év?
Összerakódtál. Szed szét.

Más bár, megyek, mint jöttem.
Pont, kör se kell köröttem.

*Elme-mit-látja lélek.
Háromságba nem férek.
Egyét ha elvesztettem.
Kettőben se keressem.*

Eszmélés-se pont lettem.

Megj.: Százötven éve született Georges Seurat francia festő, a pontfestészet megalapozó művésze, az egyetemes kultúra egyik kiemelkedő „hajósa”. Élt 32 évet. Hódolat Neki és köszönet.

2009 márciusában